

Natuurtoets

Reconstructie N260

Natuurtoets

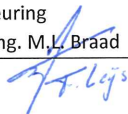

Reconstructie N260

projectnummer 403267
definitief 00
16 juli 2015

Auteur(s): J.W.C. Melis MSc.

Opdrachtgever

Provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

datum vrijgave	beschrijving revisie	goedkeuring	vrijgave
16 juli 2015	Definitief	drs. Ing. M.L. Braad 	Ing. C. Bos

Projectgroep bestaande uit:

J.W.C. Melis MSc.
drs. ing. M.L. Braad

Tekstbijdragen:

J.W.C. Melis MSc.

Fotografie:

J.W.C. Melis MSc.

Vormgeving:

J.W.C. Melis MSc.

Contactgegevens:

Monitorweg 29
1322 BK ALMERE
Postbus 10044
1301 AA ALMERE

T. 06-123456
E. info.nl@anteagroup.com

Copyright ©2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
3	Plangebied en projectvoornemen	4
3.1	Plangebied	4
3.2	Projectvoornemen	4
4	Methodiek	6
4.1	Algemeen	6
4.2	Bureauonderzoek	6
4.3	Terreinbezoek	7
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	7
5	Resultaten gebiedsonderzoek	8
5.1	Gebiedsbeschrijving	8
5.2	Beschermde soorten	9
5.2.1	Bureauonderzoek	9
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	9
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	11
5.3	Beschermde gebieden	11
6	Toetsing	13
6.1	Effectbepaling project	13
6.2	Effecten beschermde soorten	13
6.2.1	Vogels	13
6.2.2	Zoogdieren	14
6.2.3	Amfibieën en reptielen	14
6.2.4	Vissen	14
6.2.5	Flora	15
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	15
6.3	Effecten op beschermde gebieden	15
6.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	15
6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	15

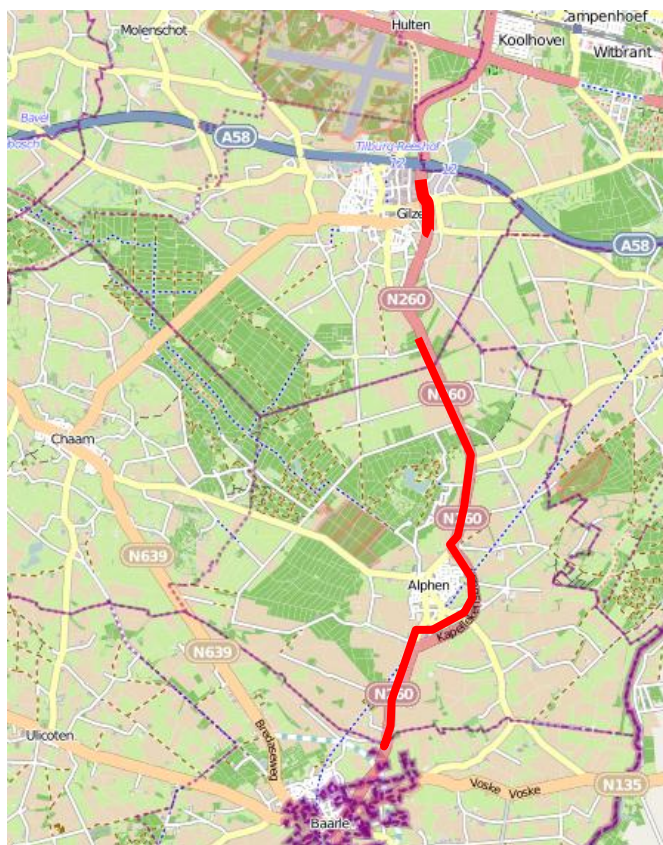
7	Conclusies	16
7.1	Conclusies soortenbescherming	16
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	17
7.3	Vervolgstappen	17
8	Bronnen	18
	Bijlage I Wettelijk kader	20
	Bijlage 2: Aangetroffen soorten	25
	Bijlage 3: Locaties van Tabel 1 soorten	26

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Op wegvak N260 tussen Gilze en Baarle-Nassau zal in opdracht van de provincie Noord-Brabant de bestaande verharding vervangen worden. In de loop der jaren is de stroefheid van de huidige verharding op de N260 afgenomen. Als gevolg hiervan komt de veiligheid van de weggebruikers in het gevaar. Daarnaast bestaat de reconstructie uit het opnieuw aanbrengen van bebording, bebakening en markering en het verbeteren van de fietspaden (Antea Group 2015).

Werkzaamheden dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In afbeelding 1.1 is de globale ligging van de plangebieden weergegeven.

Afbeelding 1.1: Begrenzing van de tracé (rood omlijnd) Bron: Globespotter.

1.2 Doel

Bij werkzaamheden in het landelijk of stedelijk gebied, is in het kader van de effecten op beschermde soorten inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden.

Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

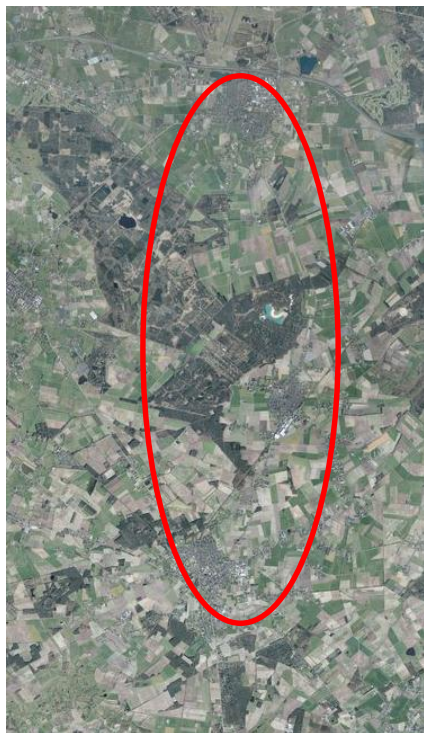
2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet vergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

In de provincie Noord-Brabant wordt het wegvak N260 van Gilze tot Baarle Nassau gereconstrueerd. Het tracé van het te vervangen baanvak loopt door de gemeentes Alphen-Chaam en Gilze en Rijen. Het te vervangen tracé begint op de gemeente grens van de gemeente Baarle-Nassau. Het tracé loopt door bos en landbouwgebieden.

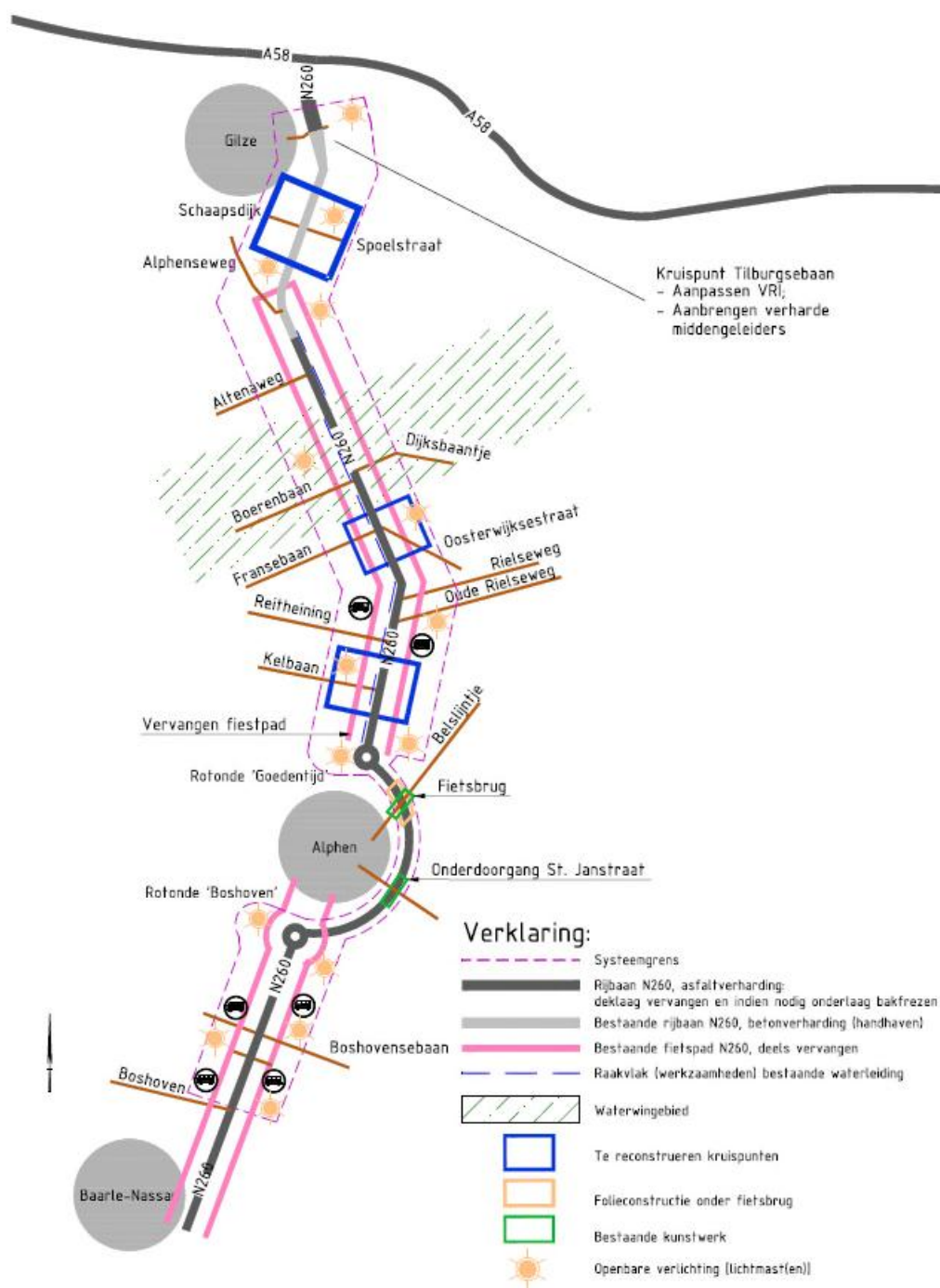

Afbeelding 3.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd; Bron : globespotter).

3.2 Projectvoornemen

De provincie Noord-Brabant is voornemens om de N260 te reconstrueren. Op het tracé wordt het asfalt vervangen. Op een deel van het tracé ligt betonverharding. Op het deel waar betonverharding op de rijbaan aanwezig is worden geen werkzaamheden uitgevoerd. Dit betreft het weggedeelte vanaf kilometer 17.0 tot en met de kruising met de Tilburgse baan. Naast het vervangen van asfalt zullen de werkzaamheden bestaan uit het herbestraten van opritten, het asfalteren van fietspaden, het aanbrengen van wegmarkeringen en het vervangen van wegverlichting. In totaal zal de verlichting rondom het tracé niet meer zijn dan in de huidige situatie. Een samenvatting van de werkzaamheden staat weergegeven in figuur 3.2. De bomen langs de weg blijven gehandhaafd voor het uitvoeren van de werkzaamheden. De sloten in het plangebied zullen niet worden beïnvloed door de werkzaamheden.

projectnummer 403267
16 juli 2015, revisie 00

Figuur 3.2. Planvoornemen: Antea Group, 2014.

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl [www.Naturalis.nl\EIS](http://www.Naturalis.nl/EIS)) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, en de Nederlandse databank flora en fauna (NDFF). Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

De gegevens van de NDFF is verkregen via de provincie Noord-Brabant. Deze gegevens zijn verzameld in de afgelopen 10 jaar.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels is onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 3 juli 2015 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

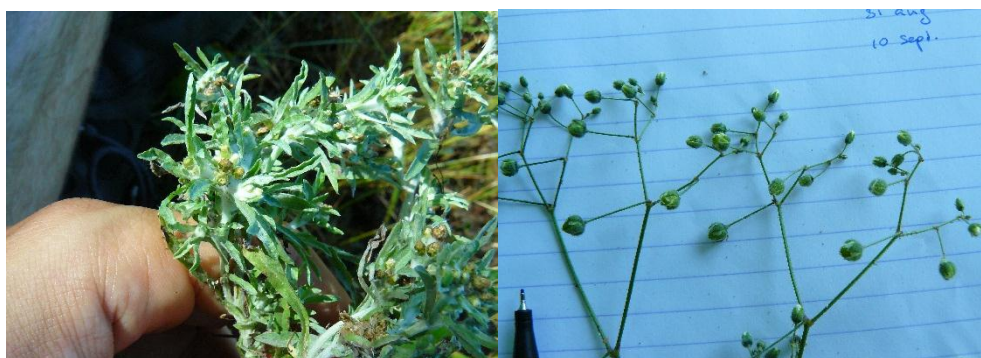
5.1 Gebiedsbeschrijving

Het tracé van de te vervangen wegvakken loopt deels door landbouwgebied en deels door bos met grove den. Ook loopt een deel van de weg door bebouwd gebied. Over de grootste lengte is de weg aan twee kanten beplant met zomereiken. Bij Alphen loopt de weg om de bebouwde kom heen en is er geen beplanting van bomen aan de kanten van de weg. Waar de weg het bosgebied kruist zijn enkele faunatunnels aangelegd onder de weg. Lang de weg loopt een fietspad, behalve bij de omleiding om Alphen. Ook loopt langs een deel van de weg een afwateringssloot, deze was tijdens het terreinbezoek niet watervoerend.

Figuur 5.1 Impressie van het tracé (globespotter).

De bermen zijn begroeid met algemene grassen, onder andere gladde witbol, reukgras, kropbaar en kruiden. Dicht langs het asfalt groeien tredplanten zoals varkensgras en weegbree en halofyten zoals hertshooiweegbree. Sloten zijn begroeid met ruigtevegetatie als brandnetel en kleine bereklauw, maar ter hoogte van Gilze ook met zwarte zeggen en veldrus.

Figuur 5.2 Twee algemene soorten moerasdroogbloem en gewone spurrie.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten.

Vogels, categorie 1-4

- Telmee: Buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil en roek.
- NDFF: Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer, steenuil

Zoogdieren

- Telmee: Eekhoorn, steenmarter, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.
- NDFF: franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis,

Reptielen (telmee.nl)

- Levendbarende hagedis en hazelworm.

Amfibieën (telmee.nl)

- Alpenwatersalamander en vinpootsalamander.

Vissen (telmee.nl)

- geen

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

- telmee: heideblauwtje en keizersmantel.
- NDFF: Keizersmantel

Flora (telmee.nl)

- Kleine zonnedauw, wilde gagel, wilde marjolein en drijvende waterweegbree.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 3 juli (zonnig, 25 °C; knmi.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Het plangebied omvat de weg en de omliggende bermen. Over een deel van het tracé ligt naast de weg een bermsloot. Deze sloten lagen ten tijde van het terreinbezoek droog. Op het grootste gedeelte van het tracé staat langs de weg aanplant van zomereiken.

Vogels (categorie 1-4)

Er zijn geen nesten van categorie 1-4 soorten aangetroffen in de bomen rondom het tracé. De bomen zijn visueel geïnspecteerd en nesten zijn niet aangetroffen. Voor de uit de bureaustudie afkomstige soorten buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ransuil en roek is rondom het tracé wel potentieel geschikt foerageergebied aanwezig.

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd is en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten (zie Bijlage 1). Van deze categorie zijn geen vogelsoorten aangetroffen tijdens het terreinbezoek.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de eekhoorn en de steenmarter in de omgeving van het plangebied. De steenmarter komt voornamelijk voor in loofbos, bosranden en open rotsheuvels en maakt zijn nest in holle bomen, steenhopen of gebouwen. De eekhoorn komt voornamelijk voor in naaldbossen of gemengde bossen waarin naaldbomen overheersen. In de omgeving van het tracé is geschikt biotoop voor de eekhoorn aanwezig er zijn echter geen nesten aangetroffen direct rondom het tracé. De eekhoorn en de steenmarter kunnen het tracé incidenteel bezoeken als foerageergebied en trekroute. Het tracé zelf biedt geen geschikt leefgebied voor de soorten.

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van meerdere vleermuissoorten. In de bomen langs het tracé zijn geen holtes of gaten aangetroffen die dienst kunnen doen als verblijfplaats voor vleermuizen. Wel kunnen de bomenrijen gebruikt worden als vliegroute voor vleermuizen.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de levendbarende hagedis en de hazelworm. Deze soorten kunnen voorkomen in de omgeving van het tracé. De levendbarende hagedis kan voorkomen in wegbermen. De soort is echter tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen en kan op basis daarvan worden uitgesloten. De hazelworm komt voor in bossen met een rijke strooisel laag. Op het tracé is voor deze soort geen geschikt biotoop aanwezig. Het voorkomen van de hazelworm is op basis van biotoop uit te sluiten.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de alpenwatersalamanders en vinpootsalamander. Deze salamandersoorten komen voor rondom bos en heidepoelen en overwinteren onder of in houtstapels of in muizenholen. Voor deze amfibieënsoorten is op het tracé geen geschikt biotoop en leefgebied aanwezig. Het voorkomen van de alpenwatersalamander en de vinpootsalamander is op basis van aangetroffen biotoop uit te sluiten. De aangetroffen sloten stonden ten tijde van het terreinbezoek droog en bieden geen geschikt voortplantingsbiotoop voor deze soorten.

Vissen

Voor vissen in op het tracé geen geschikt biotoop aanwezig door het ontbreken van open water. De aangetroffen sloten stonden ten tijde van het terreinbezoek droog.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van het heideblauwtje en de keizersmantel. Het heideblauwtje komt voor op heidegebieden met struik- of dopheide. Op het tracé is voor deze soort geen geschikt biotoop beschikbaar. De keizersmantel komt voor langs bosranden, kapvlakten en brede bospaden met kruidenrijke zomen, waar een hoge dichtheid viooltjes aanwezig is en een bloemrijke ruigte met geschikte nectarplanten. Dit biotoop is op het tracé niet aanwezig. De keizersmantel is als dwaalgast in Nederland aanwezig, dit betekend dat hier slecht losse exemplaren worden waargenomen en geen voortplanting van deze soort voorkomt. Het voorkomen van de keizersmantel en het heideblauwtje is op basis van beschikbaar biotoop uit te sluiten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt het voorkomen van de kleine zonnedauw, wilde gagel, wilde marjolein en drijvende waterweegbree in de omgeving van het plangebied. Deze soorten zijn tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen. Wel is tijdens het veldbezoek het grasklokje (Tabel 1 soort) aangetroffen. Ook zijn soorten van de Rode Lijst aangetroffen zoals blauwe knoop (gevoelig). Een volledig overzicht van de aangetroffen plantensoorten is opgenomen in Bijlage 2 van dit rapport. In Bijlage 3 zijn de groeiplaatsen van het grasklokje weergegeven.

Afbeelding 5.3 (links) grasklokje langs het tracé (rechts) blauwe knoop.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

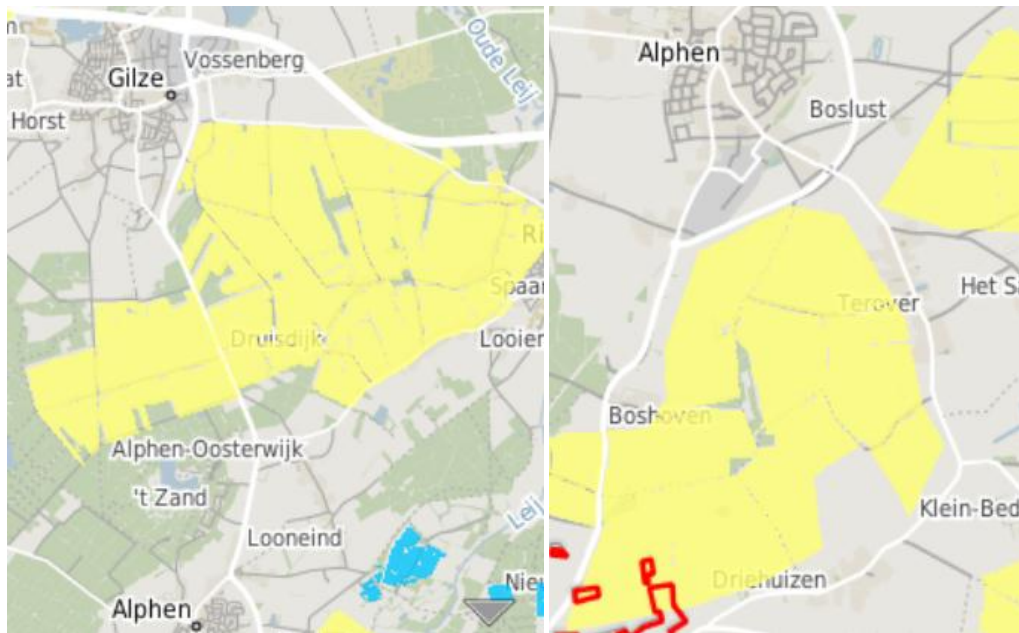
Tabel 5.1: Aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Vleermuizen	Tabel 3	Als vliegroute	

5.3 Beschermde gebieden

Rondom het tracé liggen gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De N260 zelf, en de omliggende bermen maken geen onderdeel uit van het NNN.

projectnummer 403267
16 juli 2015, revisie 00

Afbeelding 5.3 NNN gebieden rondom het tracé, het tracé zelf maakt geen onderdeel uit van het NNN (kaartbank brabant).

Het tracé maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn “Regte Heide en Riels Laag” op drie km afstand en “Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout” of 3,75 km afstand (afbeelding 5.4). Deze Natura 2000-gebieden liggen respectievelijk in Nederland en België.

Afbeelding 5.4 Natura 2000 gebieden rondom het tracé.

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Bij het vervangen van het asfaltverharding op het tracé zal ook de berm rondom het tracé worden beïnvloed. De bomen rondom het tracé zullen niet worden gekapt. De sloten zullen niet worden gedempt ten behoeve van de ingrepen.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaardere beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene vogelsoorten.

6.2.1 Vogels

Algemene vogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door (kap- en sloop) werkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Rondom het tracé kunnen broedgevallen voorkomen in de bomen naast het tracé en in de heggen naast het tracé. Wanneer er voor aanvang van de werkzaamheden broedgevallen aanwezig zijn, moet een bevoegd ecooloog beoordelen of de werkzaamheden ongewijzigd doorgang kunnen vinden of dat maatregelen moeten worden getroffen ten behoeve van de broedgevallen.

Jaarrond beschermde nesten

Rondom het tracé zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in de bomen naast het tracé. Er hoeft geen rekening te worden gehouden met het voorkomen van jaarrond beschermde nesten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet en de habitatrichtlijn Bijlage IV. Bij het verwijderen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

Langs het tracé zijn (mogelijk) vliegroutes voor vleermuizen aanwezig. In de toekomstige situatie blijven deze vliegroutes in stand. Een aantal vleermuisensoorten zijn lichtgevoelig. In de nieuwe situatie zal de verlichting van de N260 niet meer zijn dan in de huidige situatie. Wanneer met het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van vliegroutes door geen lichten te richten op de bomenrijen zijn effecten op vleermuizen uit te sluiten. Verlichting moet sporadisch worden toegepast en naar de weg gericht zijn.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Er zijn geen zwaardere beschermde zoogdieren in het plangebied aangetroffen, deze worden tevens niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop. De eekhoorn en steenmarter kunnen incidenteel foeragerend of migrerend langs het tracé aanwezig zijn. Het plangebied herbergt geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Negatieve effecten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.3 Amfibieën en reptielen

De aanwezigheid van beschermde amfibieën en reptielen in het plangebied is uit te sluiten door het ontbreken van geschikt biotoop. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.4 Vissen

De aanwezigheid van zwaar beschermde vissoorten in het plangebied is uit te sluiten door het ontbreken van geschikt biotoop. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.5 Flora

De omgeving rond het tracé is uitgebreid onderzocht op voorkomende (beschermde) flora. Langs het tracé groeit op een aantal locaties het grasklokje. Deze soort is opgenomen op Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Wel geldt de zorgplicht. Er dient voorkomen te worden dat onnodig exemplaren van deze soort worden geschaad. Dit kan door de voorkomende exemplaren uit te steken en na de werkzaamheden terug te plaatsen. In de bijlage van dit rapport staan de groeiplaatsen van het grasklokje langs het tracé weergegeven.

Tijdens de veldinventarisatie zijn ook planten van de Nederlandse Rode Lijst (2012) aangetroffen. Het betreft de blauwe knoop. Deze soort staat op de Rode Lijst vermeldt als gevoelig. Soorten die op de Rode Lijst staan zijn niet juridisch beschermd. Het Ministerie van Economische Zaken stimuleert de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties dat zij bij de bescherming en het beheer van gebieden rekening houden met de Rode Lijst soorten en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen worden genomen. Voorkomende exemplaren kunnen worden uitgestoken en na de werkzaamheden worden teruggeplaatst.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft de NNN is alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN-gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De reconstructie van de N260 heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Op drie km afstand bevindt zich het Natura 2000-gebied "Regte Heide en Riels Laag" en op 3,75 km afstand bevindt zich het Natura 2000-gebied "Arendonk, Merksplas, Oud-Turnhout, Ravels en Turnhout". Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten.

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). Voortkomend uit de soortenbescherming komen een aantal verplichte voorwaarden in het kader van de Flora- en faunawet (paragraaf 7.3). In paragraaf 7.4 worden maatregelen voorgesteld die in de nieuwe situatie kansen bieden voor soorten die zijn gebonden aan gebouwen en stedelijke omgeving. Deze maatregelen zijn niet wettelijk verplicht.

7.1 Conclusies soortenbescherming

In het plangebied komen geen zwaardere beschermde soorten voor. In het plangebied komen plantensoorten van de lichtste beschermingscategorie voor. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels op het plangebied.

Levendbarende hagedis

Er moet rekening worden gehouden met het voorkomen van de levendbarende hagedis, hiertoe moeten de in hoofdstuk zes genoemde maatregelen in acht worden genomen.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij bomen en gebouwen verwijderd of aangepast worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden aan de bomen en gebouwen wordt buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecoloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingrep versturend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen
Vleermuizen	Mogelijk	Nee	Nee	Geen lichten richten op de bomenrijen rondom het tracé.

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook hebben de werkzaamheden geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

7.3 Vervolgstappen

Er zijn geen verdere vervolgstappen noodzakelijk. Er moet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Tevens moet er rekening worden gehouden met vliegroutes van vleermuizen dit kan door lichten naar beneden te richten en te voorkomen dat verlichting uitstraalt op de omliggende bomenrijen.

Er komen in het plangebied, soorten van tabel 1 en de Rode Lijst voor. Deze soorten kunnen voor aanvang van de werkzaamheden worden uitgestoken en verplaatst. Hiertoe bestaat echter geen juridische verplichting.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Kosten E., H., Limpens, H. Bouman & J. Reinhold, 2011. Vleermuisvriendelijk bouwen. Handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker. Zoogdiervereniging & Tauw.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Overig:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.vivara.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

<http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan/>

Wettelijk kader

I Bijlagen

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden

genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksma van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaats hadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Bijlage 2: Aangetroffen soorten

akkerdistel	liggende vetmuur
akkerhoornbloem	lisdodde
akkerwinde	madelief
bergbasterdwederik	melganzevoet
beuk	Melkdistel sp.
biezeknoppen	moesdistel
bijvoet	muizenoor
blauwe knoop	paardenbloem
boerenwormkruid	peen
braam sp.	pitrus
brede weegbree	reukgras
brem	reukloze kamille
brem	ridderzuring
canadese fijnstraal	riet
duizendblad	robbertskruid
engels raaigras	rode klaver
fluitekruid	schapezuring
gele morgenster	scherpe boterbloem
gewone spurrie	schijfkamille
gladde witbol	smalle weegbree
glanshaver	smeewortel
grasklokje	speerdistel
grote brandnetel	teunisbloem sp.
grote wederik	varkensgras
haagbeuk	veldrus
havikskruid	vlasbekje
hazepootje	vossestaart
Heermoes	waterpeper
herderstasje	witte klaver
hertshoornweegbree	wolfspoot
jacobs kruiskruid	zevenblad
japanse duizendknoop	zomereik
kantig hertshooi	zomerfijnstraal
kattenstaart	zwarte zegge
kleefkruid	
kleine bereklauw	
knoopkruid	
kompassla	
kraailook	
kropaar	
lathyrus sp	

Bijlage 3: Locaties van Tabel 1 soorten

